

[Undervisnings- og forskningsministeren]

Forslaget blev ikke realiseret, bl.a. fordi det ved sin fremkomst mødte modstand i forskellige kredse, og fordi den nye frikommunelov samtidig gav mulighed for en øget kommunalisering i de områder, hvor man ønskede det.

De kommunale opgavers fordeling og finansiering.

I perioden 1987–89 afgav de såkaldte Lotz-udvalg tre betænkninger, der på grundlag af analyse af det kommunale/amtskommunale udgiftspres og styringmuligheder stillede forslag om en række ændringer af eksisterende opgavefordeling og finansiering. I de to første betænkninger indgik den vidtgående specialundervisning, og det blev foreslået at overveje, om den vidtgående specialundervisning burde være en rent kommunal opgave, men således at amtskommunerne fortsat drev en række specialskoler mod betaling fra kommunerne.

Med denne anledning nedsatte jeg i februar 1989 et udvalg med den opgave at forberede primærkommunernes overtagelse af ansvaret for folkeskolens vidtgående specialundervisning.

Kort tid herefter afgav Lotz III-udvalget sin betænkning, i hvilken det bl.a. blev foreslået, at hovedparten af de hidtidige amtskommunale opgaver inden for det sociale område skulle udlægges til kommunerne.

Disse forslag blev mødt med en vis modvilje ikke mindst i brugerkrede, hvilket gav socialministeren anledning til i december 1989 at tilstille Folketinget en »Redegørelse om forslag til ændringer i opgavefordelingen mellem amtskommuner og kommuner på det sociale område og om ændret finansiering«. Den 21. februar 1990 tilsluttede et stort flertal i Folketinget sig redegørelsen, der som hovedprincip fastslog, at den såkaldte glidende decentralisering skulle fremmes, det vil sige, at en række opgaver, der før alene løstes af amtskommunen, nu kunne løses af kommunerne eller i fællesskab mellem amtskommunen og kommunerne på det gældende regelgrundlag, dvs. med fælles finansiering og med amtskommunen som ansvarlig for de mere specialiserede tilbud. Denne glidende decentralisering skulle støttes ved regionale udviklingsudvalg og et landsudvalg.

Umiddelbart før folketingsdebatten 21. februar 1990 havde Undervisningsministeriets landsudvalg om den vidtgående specialunder-

visning udarbejdet et forslag til en principiel nyordning, som indebar, at ansvaret for, at den enkelte handicappede elev blev henvist til den bedst mulige specialundervisningsforanstaltning, blev overført til kommunerne. For de elever, hvis behov er særlig vidtgående, og som følgelig kræver omfattende ressourcer, meget speciel faglig ekspertise eller undervisning på specialskole, skulle amtskommunen medvirke ved

1. – at stille specialrådgivning og anden særlig faglig ekspertise vederlagsfrit til rådighed for kommunen og brugerne,
2. – at sørge for, at der blev oprettet og drevet de fornødne specialskoler eller andre specialforanstaltninger, og
3. – at medvirke til finansiering ud over et fastlagt kommunalt grundbeløb.

De Samvirkende Invalideorganisationers repræsentant i udvalget kunne imidlertid ikke tilslutte sig forslaget, og denne omstændighed kombineret med socialministerens beslutning om at lade eventuelle lovændringer afvente et regionalt udviklingsarbejde gjorde, at jeg valgte at følge samme fremgangsmåde.

Med brev af 26. april 1990 til kommuner og amtskommuner opfordrede jeg til nedsættelse af regionale udvalg med den opgave at drøfte og planlægge den vidtgående specialundervisnings udvikling inden for regionen og herved søge den glidende decentralisering fremmet. Hvis disse drøftelser førte til enighed om løsninger, der gik ud over folkeskolelovens muligheder, opfordrede jeg til enten at bringe frikommuneloven i anvendelse eller at søge godkendelse efter folkeskolelovens forsøgsbestemmelse. Samtidig meddelte jeg, at det landsdækkende udvalg ville fortsætte sit arbejde og herunder yde det regionale udviklingsarbejde størst mulig støtte.

I brevet udtalte jeg også, at jeg ville finde det hensigtsmæssigt, om drøftelserne om den vidtgående specialundervisning i fornødent omfang blev koordineret med drøftelserne på det sociale område.

De regionale udvalg.

I perioden fra april til december 1990 blev der herefter nedsat udvalg i alle amtskommunale områder. I ni af de 14 regioner er der blevet etableret et fællesudvalg for undervisningsområdet og socialområdet, mens de resterende